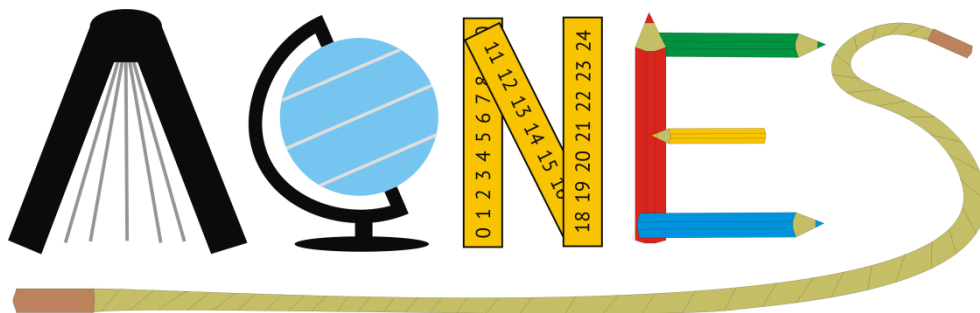

AGNES
Školní časopis
ZŠ Anežky České,
Ústí nad Labem
Ročník 2019
Číslo 4

KOLEDUJEME SI?

Velikonoce | Den Země | Recyklohraní | Koledy
Černobyl | Skauting | Chemie mezi národy a mnohem více...

Prohlédni si tu zemi

Velmi rád čtu knihy o přírodě. O krajině, zvířatech, stromech, lidech. Je mi vlastně jedno, zda je to kniha naučná, filosofická či romantická představa básníka o přicházejícím jaru. Ano, mám na mysli Máj Karla Hynka Máchy, ale na něj ještě letos dojde.

Přírodu považuji za takové citlivé, živé a upřímné zrcadlo nastavené našim životům. Cokoliv uděláš, vrátí se ti od přírody neskutečně rychle. Když jsme stavěli dům, museli jsme pokácet starou třešň a tři ořešáky, abychom umožnili technice přístup na pozemek. Jakmile jsme se nastěhovali a slunce začalo svítit v plné síle, uviděl jsem, co jsem provedl. Celý horní kus zahrady najednou začal usychat, voda se ztrácela, rostliny hynuly, mizel hmyz i ptáci, mně se vytrácela radost z budované zahrady... Po prvním létě jsem hledal odpovědi na otázky, co se stalo, jak a proč se to stalo?

Užovka obojková u nás na zahradě

Tři roky jsme na zahradě dělali opravdu usilovně řadu opatření proto, abychom měli živou zahradu. Zbudovali jsme skalku, po které se prohánějí ještěrky, mraenci, ploštice, motýli, včely, čmeláci. V jezírku se cachtají hrdličky, holubi, kosi i vrabci. Pod dřevem, ježhož část je určena k rozložení, bydlí z jedné strany ježek, z druhé slepýší rodinka. Na kompostu se vinou žížaly, v trávě ve stínu nově vysazených listnáčů potkáte stonožku i hlemýžď. Za letních večerů nám kolem domu létají chrousti i netopýři.

Proměna zahrady nebyla hned, něco také stála, ale výsledek je neskutečný. Když dnes vyběhnou děti na za-

hradu, mají vlastně po celý rok co pozorovat: sýkory na krmítku v lednu, pučící krokusy v únoru, kvetoucí mandloň v březnu, dubnové modřence, květnovou tařici, červenové ředkvičky... A to je pravý smysl zahrady – naučit děti, aby přírodu měly rády a uměly ji respektovat. Závěrem mi dovolu citovat mého oblíbence, Václava Cílka:

Proč lidé lezli na vrcholy kopců a pohledem sledovali linii obzorů? Co jim to dávalo? Řekl bych, že pocit – tady jsem, to je můj kraj, sem patřím.

Pokud budeme mít přírodu jako nákupní košík, neskončíme dobře. Pokud budeme brát přírodu jako naši součást, čeká nás o něco lepší budoucnost. Tak si nezapomeňte dobře vybrat!

π

PS: Duben přináší řadu zajímavých témat od skautingu přes přírodu po Černobyl. Opravdu nabitě číslo!

Obsah čísla

3	<i>Recyklohraní</i> tentokrát s nábojem	14	Černobyl, smutné memento
7	Velikonoce – svátky jara	15	Skautem jsem a skautem budu
9	Koleduji, koleduješ, koledujeme	17	Co se dělo v březnu
10	Den Země	18	Kraslice pro vás
11	Chemie mezi národy		

Agnes je latinsky Anežka.
Koncovka *-gnes* také odkazuje
na řecké *gnósis* (poznání).

AGNES, školní časopis Základní školy Ústí nad Labem, Anežky České 702/17, p. o., vychází nepravidelně
Redakční rada: Mgr. Kateřina Suchá (sucha@zsanceske-ul.cz), Mgr. Jan Musil (musil@zsanceske-ul.cz)
Redakce si vyhrazuje možnost příspěvky podle potřeby krátit a upravovat.

Recyklohraní tentokrát s nábojem

Naše škola se již roky účastní celostátní soutěže s názvem Recyklohraní. Jejím cílem je dětem v českých školách přiblížit systém třídění odpadů a jejich recyklaci. Zapojují se mateřské, základní i střední školy. Organizátoři dávají školám různé úkoly s limitem na splnění. Posledním úkolem bylo napsat příběh elektrospotřebiče, který už nikdo nechce a který se nakonec dostane do recyklačního zařízení. Celkem z Česka dorazilo na sedm set příběhů z 548 škol. A naše Anežka je jednou z nich. Výběr prací naší školy vám teď přinášíme i na stránkách Agnes! Mimochodem, další kolo je již vyhlášeno – běží do konce května.

TŘÍDĚNÍ ODPADU

Pojďme trochu zauvažovat o třídění odpadu, konkrétně o třídění elektrospotřebičů. Elektrospotřebiče jsou všude okolo nás a jsou to věci denní potřeby. Každý minimálně jednou denně použijeme tyto věci jako např.: mobilní telefon, pračku, ledničku atd. Tyto spotřebiče se samozřejmě časem opotřebují, nebo rozbijí a kam potom putují? Mnoho lidí nechce třídít, či je to dokonce otravuje a vyhazují věci např. do lesů, nebo okolo domů.

Měli bychom se nad sebou zamyslet a uvědomit si, že tímto přístupem znečišťujeme planetu a vystavujeme zvířata i jiné lidi v okolí nebezpečí úrazu těmito spotřebiči, které jsme líní donést do správného kontejneru, nebo odvézt do sběrného dvora, kde se mohou zpracovat a z použitelných součástek sestavit nové spotřebiče. Díky starým, ale stále funkčním součástkám nemusíme čerpat přírodní zdroje tolik, jako kdybychom měli vyrobit celé nové spotřebiče.

Naše planeta toto znečišťování nevydrží dlouho. Zamysleme se nad sebou, na této planetě budou jednou žít i naše děti, pokud tato planeta vůbec vydrží. Naše děti už možná nebudou moci nijak pomoci, ale my tu šanci máme a měli bychom ji využít.

Začneme třídít elektrospotřebiče, ale ne jen je, ale i ostatní odpad jako např. plasty, papír, sklo a směsný odpad.

Elektrospotřebiče můžeme třídít tímto způsobem: dávat je do červených kontejnerů, odvézt ty větší a těžší do sběrného dvora.

Dbejme na třídění odpadu a neznečišťujme dále naši planetu a začneme se o ni více starat. Naše planeta nám už dost pomohla a nadále pomáhá, pojďme ji teď také pomoci a zároveň i sobě pomůžeme k lepšímu životu.

Tereza Prchlíková, 8.A

MOBILNÍ TELEFON

Jsem mobilní telefon, ale mám nevděčného majitele. Už když jsem přišel a ti hodní lidé mě tak krásně zabalili, první co jsem viděl, byl jen znechucený výraz mého majitele. Už mu sloužím dva roky a celé tělo mě bolí. Nezažil jsem den, kdybych nespádl na zem, nebo jsem nebyl přepracovaný.

Den co den jsem se snažil dělat to nejvíc, co umím, ale dočkal jsem se jen nadávek na to, jaký jsem krám. Jednoho dne jsem však spadl na štěrky, cítil jsem, jak se mé tělo drtí a najednou už byla jen tma, klid a žádná bolest, už jsem neslyšel zlá slova - ta poslední, která jsem slyšel, byla "Tak ten mobil alespoň dones do elektra!" Byl to krásný pocit. Za pár dní jsem spatřil znovu světlo, ale tentokrát jsem viděl jen krásný a upřímný úsměv mého nového majitele. Byl ze mě nadšený. A tak jsem prožíval krásné dny.

Den ode dne byl hezčí, byl jsem rád, že všichni lidé nejsou tak zlí a nevděční. Novému majiteli jsem sloužil čtyři roky, pak mě sice nahradil novější typ, ale já jsem byl i tak šťastný. Byl jsem odložen mezi další staré telefony a poté zrecyklován, měl jsem radost, že se zbytečně někde neválím v lese a jsem krásně využit.

Kateřina Barátová, 8.A

MIKROVLNKA

Znal jsem jednu rodinku,
co koupila si mikrovlnku.
První rok, druhý a třetí,
ten čas ale rychle letí.
Deset let dobře sloužila
a nakonec i dosloužila.
Dlouhá léta mikrovlnku měli
a nakonec ji vyměnili.
I když šla s velkým odporem,
nevydržela to pod tím náparem.
Na ulici byla hozená,
ta trouba mikrovlnná.
Nový domov u popelnice,
nelíbil se jí velice.
Přátele však našla si nový,
lednici a mixér tyčový.
Dobře žili, to je fakt,
o neútočení podepsali pakt.
U té modré popelnice,
na papír a roztrhané krabice.
Avšak nuda tam byla veliká,
dlouho už neviděli člověka.
Všichni dohodli se tedy,
že dál už to nevydrží tady.
A tak vyrazili do světa,
trochu přehnaná tato věta.
Pomalu šli totiž,
potkala je kdejaká potíž.
Potkali je divní frajeři,
nevěděli, že to jsou popeláři.
Chudáka mixéra sebrali,
sežrat autem ho nechali.
Když ujeli před domem,
neviděli nikoho za rohem.
Skleslou měli ti dva náladu,
jak po smutečním obřadu.
Šli stále do dálí,
byť se pořád jen báli.
Zahlédli kouř v dálce,
cíl byl až na skládce.
Když zjistili, kam mizí odpad,
vnuklo jim to nějaký nápad.
A tak trouba na lednici -
„Pojď, zkusme recyklaci.“

Daniel Kováč, 9.A

RECYKLACE TELKY MARTY

Jen co si dám večer sůšu,
televizi zapínám,
tak jak vždycky večer můžu,
pouštím si svůj seriál.

Televize protestuje,
nějak se jí nechce spustit,
proužek černý problikuje
a mně začalo srdce bušit.

Na odpis je naše Marta.
Na sběrný dvůr putuje,
tam z ní vyndaj velká plata
různých kovů – plat hojně.
Zrecyklují všechny plasty,
taky zlato prodají,
z naší milé hodné Marty
telefony vyrobí.

Natálie Novotná, 8.A

TELEFONNÍ ŽIVOT

Koupil jsem si mobil,
ale hned se mi rozbil.
A tak jsem se naštvál,
takže jsem ho zahodil.

Telefon tam jen tak ležel –
hodiny, dny, měsíce a roky.
ale to až do další sloky.

A tak ten poničený mobil,
do popelnice na elektro odpad hodil.
Měl z toho dobrý pocit,
že mohl přírodě pomoci.

Jan Rous, 8.A

RECYKLACE

Recyklace, to je šance,
jak zachránit svět,
stačí najít zachránce,
aby čisto sved.

Telka sem a telka tam,
kam ten všechen svičnick dám?
Černá, to je barva hezká,
taky do ní patří směska.

Baterie, to je hrozba,
pro nás je to ale výzva,
lidé někdy netřídí,
neví, co se přičítí.

Už slyšíme vibrace ...
a není to legrace.
Mobil je jako automobil,
říkám mu to, aby se už nezlobil.

Ještě než si jdu lehnout,
instagram si musím zčeknout,
nezapomenu žádosti přijímat,
tím se mi bude lépe usínat.

Tato generace je boj,
elektroniku si už odpoj.

A tohle je naše recyklace,
která je pro některé velká práce.

Nicol Možná, 8.A

LEDNIČKA

Byla jednou jedna lednice,
která fungovala velice.
Dávali do ní potraviny,
mléko, máslo i luštěniny.
Jídlo bylo zdravé, chutné,
sloužila nám deset let,
ale potom jak když utne,
jí náhle došel ledový dech.
Zavezli jsme ji kovošrotu,
chceme přeci přírodu chránit,
do popelnice nehodím ani starou botu,
takto Zemi budem bránit.

Charlotte Sobotová, 5.A

ŽIVOTNÍ DRÁHA KÁVOVARU

Tak to jsem já. Kávovar. Má mě každá druhá domácnost. Lidé mne používají celkem často, hlavně po ránu, když vstanou z postele a chystají se na celodenní pracovní šichtu. Už od chvíle, co jsem sjel z výrobní linky, jsem tušil, že můj život nebude žádný med.

A ejhle, měl jsem pravdu! Hned první den, co jsem dorazil do obchodu s elektronikou, si mě vyzvedl takový svalnatý, nabručený chlap. Prodáváči vysvětlil, že mě potřebuje proto, aby po ránu zapomněl na to, že musí chodit denně do práce, která ho nebaví.

Když si mě přivezl domů, uviděl jsem tam hromadu prachu, neumyté nádobí, špinavá okna, nevysáté koberce... „No nazdar,“ řekl jsem si, „to mě čeká tedy šťastný život!“

Hned první ráno, když se můj první spotřebitel chystal do práce, do mě nalil přes litr vody a do mého filtru nasypal tolik kávy, kolik se jen vešlo. Pak mě zapojil do elektřiny a nechal mě v ní tak dlouho, dokud má skleněná konvice téměř nepraskla.

Takhle se to dělo den co den po celý rok. Jednoho dne se to stalo! Konvice nevydržela obrovský tlak a praskla. Mého pána to rozzuřilo, a proto se rozhodl, že se mě zbaví. Naštěstí nebyl hloupý a odnesl mě do popelnice na elektro.

V popelnici jsem si uvědomil, že je se mnou asi konec. Když přijeli po dvou dnech popeláři, byl jsem si tím už stoprocentně jistý. Odvezli mě do sběrného dvora. „Určitě mě teď spálí!“ pomyslel jsem si. Jenže jsem se mýlil.

Místo do spalovny jsem zamířil na recyklaci. Tam mě rozebrali na součástky, vyčistili, vylisovali. Prý ze mě udělají nový elektrospotřebič, což se mi celkem zamlouvá. Takže v příštím životě sjezu z výrobní linky třeba jako topinkovač, mixér nebo něco jiného. A možná, že mě podruhé čeká lepší život. Kdo ví?

Radim Urban, 9.C

FOTOAPARÁT

Muž v bílé košili klečí na trávníku a pokouší se vyfotit krásnou fialku. Dlouho přibližuje, ostří a vyladuje obraz, dokud je konečně se vším spokojený a stejně jako mnohokrát předtím zmáčkne spoušť, avšak opět ho čeká ten samý výsledek. Obrazovka se zatměla, ale snímek se nepořídil. Uražený fotograf šeptem pronese tichou kletbu, vyhrabe se na nohy a „na truc“ jeho přístroji, hodí ho na zem přímo před popelnici se smíšeným odpadem a nazlobeně odchází.

Slunce se, doprovázeno mraky barvy cukrové vaty, protkané paprsky připomínající stříkance pomerančového džusu, potichoučku vytrácelo z oblohy, a foťák se cítil opuštěně. Vítr žalostně povíval a černý Canon Powershot G7 X Mark II čekal, až se pro něj majitel vrátí. Ale nestalo se.

Tak tam ležel tři dny. Rozbitý, smutný a sám.

Z útržků rozhovorů přichozích a odchozích lidí vyhajujících velké černé pytle, plastové obaly i popsané papíry se dozvěděl, že popelářské auto si pro něj přijede zítra. To by byl jeho konec, kdyby se zrovna ten den Honzík neprojížděl s kamarády na kole a výjimečně se touto cestou nevracel domů.

Všiml si aparátu ležícího na betonu a očička se mu rozzářila vzrušením. On sám by si pořádný foťák dovolit nemohl. Jeho rodičům přišlo toto umění jako naprostá ztráta času a nehodlali do něho investovat. Pomyslení, že by se Honzík mohl jednoho takového snadno zmocnit, v něm vyvolalo upřímné nadšení. Popadl ho a napjatě zmáčkl tlačítko ON/OFF, a k jeho štěstí se doopravdy zapnul. Ani prasklý displej ho neodradil, opatrně ho položil do košíku na předních řídkách a uháněl na místo, kde by si mohl svůj úlovek co nejefektivněji vyzkoušet. Často tam chodil s kamarády i sám, když mu bylo smutno, anebo neměl co dělat o letních večerech, a tak věděl, že tam na kopečku je ten nejkrásnější západ slunce v celém městě. A kde jinde pořídit jeho oficiálně první uměleckou fotografii?

I chlapec však po dlouhých přípravách zjistil, jak se věci s jeho novým kamarádem mají. A fotoaparátu bylo jasné, že zase zůstane sám.

Honza nehodil flintu do žita a dojel za svým strýcem, který mu vždy v podobných případech pomohl. „Myslíš, že bys to dokázal spravit?“ zeptal se, ukazujíc důvod jeho návštěvy a mačkajíc dokola to samé tlačítko bez viditelného výsledku.

Po dlouhém dumání, otevírání foťáku a zkoumání každé drobnosti v něm, strýc jen zavrtěl hlavou a se slovy: „Bohužel, Honzo,“ a dalšími odbornými názvy, kterým chlapec nerozuměl, se s pozdravy pro jeho rodiče s Honzíkem rozloučil. A fotoaparátu se z jeho umělecké duše vytratila poslední naděje.

Honzík ale nebyl hloupý, a i když se ho nechtěl vzdát, bylo mu jasné, co má udělat. Baterie si nechal, a až je jednoho dne vypotřebuje, odnese je do školní sbírky. Zato s foťáčkem se rozloučil a dal ho do kontejneru s elektrospotřebiči. Fotoaparát byl šťastný, že je mezi svými, a Honzovi alespoň trochu zlepšilo náladu, že udělal dobrou věc.

Michaela Satranová, 8.B

LEDNIČKA

„Júúú“, poprvé jsem se nadechla. Pohybuji se na neznámém pásu a nejsem zde sama, kolem mě je spousta dalších ledniček. Pás nás veze do nákladního auta. Uvnitř už nějaké ledničky jsou, a jakmile se sem žádná jiná nevešla, zavřeli dveře od auta a já jsem viděla jen tmou. Slyším, jak auto nastartovalo, a my odjíždíme z továrny. „Kam nás to auto asi veze?“ Pomyslím si.

Nevím, jak dlouho jsme jeli, ale připadalo mi to jako celá věčnost. Když jsme zastavili, někdo vzal za kliku a otevřel. Všechny ledničky včetně mě oslnilo světlo a veliká cedule s názvem Datart. Přišlo k nám několik lidí a začali nás postupně vyndávat. Pár ledniček odvezli někam dozadu a mě s dalšími třemi dopravili ke dveřím pod tu velkou ceduli. Postavili mě mezi různobarevné ledničky a přilepili na mě papír s čísly, kterým jsem nerozuměla. Než jsem se stihla vzpamatovat, kde to vlastně jsem, vtrhly do obchodu davy lidí. Svým vzhledem jsem upoutala mladšího pána. Já jsem totiž nebyla jednobarevná jako ostatní ledničky, měl jsem na sobě pestrobarevné flíčky. Chvilku se na mě díval a poté se obrátil a odešel k pokladně. Něco si domlouval s pánem za kasou a pak na mě ukázal rukou. „Hm, o čem si asi povídají.“ Zamumlala jsem si pro sebe.

Zase mě nakládají do auta, tentokrát to je menší autíčko. Ani jsem se nerozkoukala a už jsem stála v kuchyni naproti troubě. Pán mě začal plnit různými potravinami. Mám to krásný život. Později jsem zjistila, že v naší rodině žije i pes, který na mě neustále hledí a štěká. Ráda bych s ním popovídala, jenže mu nerozumím. Také pán je na mě hodný. Nikdy by mě nenechal prázdnou.

O 50 let později. Dneska mi není dobře. Cítím se unavená a slabá. Ráno, když pán vstal a otevřel mě, se stalo něco hrozného. Dvakrát jsem zablikala a už se nerozsvítila. „Ach, nééé, co se mnou teď bude?“ Muž se na mě smutně podíval a vypořel mě ze zásuvky. Nejspíš jsem zhasla nadobro. Odváží mě na divně páchnoucí místo, kterému se říká sběrna. Vložil mě zde a odjel! „Ani se nerozloučil“ zasmutním.

Nějací lidé mě začali rozebírat na různé kousky. „Au,“ vykřikla jsem, když mi utrhli dveře. Všechny mé šuplíky a poličky vyndali a hodili na jednu hromadu. Poté jsem jela po stejném pásu, jako když mě vyrobili. Od té doby si již nic nepamatuji. Možná mé šuplíky, poličky a dveře má zrovna vaše lednička. Nebo jsem doopravdy celá skončila na skládce.

Nikola Suchá, 9.A

MOBILNÍ TELEFON

Jsem telefon, jsem už moc starý, občas se zaseknu. Kluk, který mě vlastní, chce nový telefon, ale jeho rodiče mu řekli, že nový telefon dostane až za vysvědčení. To se Ondrovi samozřejmě nelíbí, chtěl by to nějak urychlit, ale neví jak. Tak ho napadne, že by mě mohl rozbít.

Hodil mě na zem, to mě sice zbolelo, ale nic se mi nestalo, tak vzal kladivo a bouchl do mě, to zbolelo mnohem víc a praskl mi displej. Ondřej šel za maminkou, že má telefon s rozbitým displejem.

Zašli do obchodu, maminka opravdu Ondrovi koupila nový telefon. Jenže co se mnou? Ondra nevěděl, co by měl udělat, tak otevřel okno a vyhodil mě. Ležel jsem dlouhé hodiny na ulici. Když šla kolem paní, která venčila psy, tak mě sebrala a odnesla do sběrného dvora. Tam mě dali do kontejneru, kde byly rozbité telefony.

Jednoho dne nás odvezli do továrny, tam nás rozebrali na součástky a ze mě udělali nový telefon.

Lukáš Kříž, 8.D

TROJ-STROJ

Kdysi dávno, ne až tak dávno, bylo - nebylo jedno malé království, ve kterém si potrpěli na módu a měli hodně šatů, kanýrů, mašle, pentle, punčošky, čepce, ale k takovému módnímu vkusu byla zapotřebí čistota, vůně a nežehlenou, na to si pan král velmi potrpěl. A protože království bylo nové doby, nemuseli pradelny používat takzvanou valchu, ale měli stroj, který uměl prát prádlo i bez namočení rukou. Byla to Romo pračka. Aby bylo prádlo dobře vyždímané, měli stroj nazývaný ždímačka. Byl sice hlučný, občas skákal po celé prádelně, ale pentle nebyly nikdy přetrhané. A co teď s tím prádlem? Slunce málo, vítr žádný, ovívání vějířem? Kdepak, kdepak, poběžíme za králem. Král si prosbu vyslechl a myšlenky spřádá. Vymyslel jsem sušičku, sláva, sláva, sláva.

Teď tu však máme strojů mnoho, ale místo žádné. Král se trochu zamyslel: „A mám to,“ zhurta zakřičel. Šroubky, matky, plechy taky použiju co tu je. Zrecykluji staré věci a vytvořím dílo, co potřebuje méně vody a nezabere místo. Jeden stroj, co umí vyprat, vyždímat a usušit, pro pradelny je to výhra, co práci hodně ušetří.

Adéla Nováková, 9.A

Velikonoce – svátky jara?

Dovedete odpovědět na následující otázky?

- 1) Proč slavíme Velikonoce?
- 2) Kdy jsou Velikonoce?
- 3) Jaký je smysl jednotlivých svátečních dní?
- 4) Jaké symboly, tradice a zvyky souvisí s Velikonocemi?
- 5) Jak se Velikonoce slaví v jiných evropských státech?

Proč slavíme Velikonoce?

Jsou to svátky spojené s památkou smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista, avšak jejich původ hledíme již v předkřesťanském období, tehdy šlo o svátky jara, slavil se příchod nového života a konec zimy.

Kdy jsou Velikonoce?

Patří mezi tzv. pohyblivé svátky, nemají přesně stanovené datum, vypočítávají se podle prvního úplňku po jarní rovnodennosti. Datum se každý rok mění, závisí na jednotlivých fázích měsíce. Obvykle označujeme jako Velikonoce několik dní před Velikonočním pondělím, podle křesťanského kalendáře je toto období mnohem delší. Příprava na Velikonoce začíná na Popeleční středu, tj. 40 dní předem, mělo by to být období pokání a půstu.

Jaký je konkrétní smysl jednotlivých dnů ve Svatém týdnu, který letos začíná v neděli 14. dubna a končí v sobotu 20. dubna? (Boží hod Velikonoční pak připadá na neděli 21. dubna, Velikonoční pondělí je 22. dubna).

Květná neděle - připomíná příjezd Ježíše Krista do Jeruzaléma. V tento den se svěcí kočky a kostely se zdobí jarními větvemi.

Modré pondělí - v tento den se kostely zdobily modrou látkou s tím, že by nikdo neměl pracovat. Dětem a studentům začínaly prázdniny.

Šedivé úterý - hospodyňky měly začít uklízet a vymést z koutů všechny pavučiny.

Škaredá středa - je spojována s Jidášem, který zradil Ježíše Krista. Nikdo by se neměl škaredit, jinak mu to prý zůstane.

Zelený čtvrtek - připomíná se Ježíšova poslední večeře. Tento den se začínalo řehtat řehtačkami, zatímco kostelní zvony utichly.

Velký pátek - ukřižování Ježíše Krista. Má se držet půst a podle legendy se otevírají skryté poklady.

Bílá sobota - den rozjímání, nekonají se liturgické obřady. Hospodyně pečou mazance a beránky, chlapci pletou pomlázky.

Boží hod Velikonoční - ze soboty na neděli vstal Ježíš Kristus z mrtvých, jedná se o nejdůležitější den Velikonoc - Velkou noc. Chodilo se do kostela a světilo se připravené jídlo a probíhalo bohaté hodování.

Velikonoční pondělí - již nepatří mezi křesťanské dny a tak je spojeno se světskými tradicemi. Chlapci chodí s pomlážkami koledovat.

Velikonoční tradice a zvyky - některé postupem času zmizely, jiné se dochovaly do dnešních dní. Některé se liší podle jednotlivých českých regionů, ale **výprask pomlážkou** je naší (a slovenskou) raritou a nikde jinde na světě tuto tradici nenajdete. Chlapci chodí s pomlážkami upletenými z vrbového proutí na Velikonoční pondělí a za zvuku velikonočních koled jimi dívky šlehají. Účelem je to, aby dívky zůstaly po celý rok zdravé a aby "neuschly." (Slovo pomlázka je od slova "omladit".) Dostávají za to malovaná vejce. Pokud přijdou po dvanácté hodině dopoledne, dívky je mohou polít vodou. **Velikonoční vajíčka** se malují nejen pro koledníky, ale také na ozdobu. Vždy platilo, že darované červené vejce je symbolem lásky.

Jaké symboly Velikonoc se objevují nejčastěji?

VEJCE - symbol nového života, zrození, úrody, plodnosti i návratu jara

BERÁNEK - vyskytuje se jako dekorace, ale i jako pečený moučník, v křesťanské tradici je pozemským ztělesněním Beránka Božího - Ježíše Krista

ZAJÍČEK - podle německé legendy přináší velikonoční vejce, např. v nůši na zádech

Jak se slaví Velikonoce v Evropě?

V Německu je zvykem, že na Boží hod Velikonoční chodí velikonoční zajíček, který schovává velikonoční vajíčka po zahradě nebo v lese (mohou být malovaná, ale i čokoládová). Vajíčka se hledají i ve Velké Británii, často jde doslova o "hony" a stává se z toho hromadně organizovaná záležitost. V severských zemích jsou Velikonoce vnímány spíše jako svátky jara poté, co odejde dlouhá zima. Například ve Švédsku se děti převlékají za čarodějnice a chodí koledovat sladkosti. Zároveň se zapalují velké ohně, které mají vyhnat zlé duchy. Výzdoba má podobu malovaných kraslic a březových větví.

TAKÉ UŽ SE TĚŠÍTE NA VELIKONOCE? A PŘEMÝSLÍTE O TOM, JAK SI JE UŽÍT? PAK PRO VÁS MÁME NĚKOLIK TIPŮ.

KAM VYRAZIT?

Pěkný velikonoční program má připraveno mnoho českých zámků. Oblíbená je i návštěva historických trhů a jarmarků, kde si můžete koupit malované kraslice, pomlázku, velikonoční dekorace a nějakou tu tradiční dobrotu.

CO DOBRÉHO OCHUTNAT?

Mezi nejznámější velikonoční recepty patří mazanec, beránek, Jidáše, velikonoční nádivka, jehněčí maso. Víte proč, kdy a jak se tyto dobroty připravují? Mazance se pekly o Bílou sobotu, v neděli měly být v kostele posvěceny, vytváří se z kynutého těsta, do kterého se dávají rozinky, zdobí se oříšky, mandlemi a sypou cukrem. Velikonoční beránek má připomínat Beránka Božího. Recepty jsou různé, většinou jde o piškotové těsto nebo těsto na biskupský chlebíček. Sype se cukrem nebo zdobí čokoládou a oříšky, také se mu dává mašlička a zvoneček. Jidáše jsou z medového těsta a svým tvarem připomínají smyčku provazu, na níž se Jidáš oběsil poté, co zradil Ježíše Krista. Jejich jedení by mělo člověku přinést zdraví. Velikonoční nádivku lze využít jako nádivku do masa, ale obvykle se jí samotná. Peče se na zelený čtvrtek, hlavní ingrediencí jsou mladé kopřivy, lze je nahradit i pažitkou nebo medvědí česnekem.

CO SI VYTVOŘIT?

Určitě **malovaná vajíčka**, nejen pro koledníky, ale poslouží i jako dekorace do oken, květináčů. Kromě chemických barev můžete použít i barvy přírodní. Víte, čím je nabarvit??? Zkuste cibulové slupky, červenou řepu, kopřivy, borůvky ... daná ingredience se rozvaří v horké vodě a vajíčka se pak vylouhují. Výsledné barvy sice nejsou tak syté, ale i tak vypadají moc hezky. Použít můžete i včelí vosk, patří k tradičním technikám a asi i k těm nejkrásnějším.

Stačí zapíchnout špendlík do tužky, vosk rozpustit a malovat, pak obarvit ve sklenici s barvou. Vznikají tak opravdu krásná díla. Podobně jako o Vánocích si můžete ozdobit dveře **věncem**, ten velikonoční se dělá z jarních větviček, skořápek z vajíček, pírek, mašlí. Pokud chcete krásnou dekoraci, která vám vyrostе doslova před očima, tak si v zahradnictví kupte osivo, stačí ho vysít do kypré zeminy v květináči a postavit na okno, zalívat a pár dní počkat, až **osení** vyrostе, pak dozdobit kraslicí, čokoládovými zajíčky ... —●—

PS: Zkuste si vypočítat, kdy budou Velikonoce v roce 2020 - já už to vím. Na okně mám osení i se žlutými kuřátky, na dveřích věnec s pírkami, barvy na vajíčka připravené, v kuchařce založenou stránku s velikonočními recepty ... tak doufám, že i letos k nám koledníci s pomlázkou trefí!

Koleduji, koleduješ, koledujeme

Velikonoční tradice s sebou nesou mnoho kroků a částí, nicméně v českých luzích a hájích je opravdu všudypřítomným zvykem koledování, a to nejčastěji s pomlázkou.

Slova se u koled liší podle místa, kde se koleduje, i podle dalších znaků – takže se mohou lišit dokonce i v sousedních vesnicích! Abyste, chlapci měli dostatečnou zásobu na pondělní dopoledne, přinášíme vám výběr často používaných koled. Ať se v pondělí daří!

π

*Já jsem malý koledníček, tetičko,
přišel jsem si pro červený vajíčko.
Pro vajíčko červený, pro koláček bílý,
jsem-li já vám, tetičko, koledníček milý?*

*Upletl jsem pomlázku,
je hezčí než z obrázku,
všechny holky, které znám,
navštívím a vymrskám.
Než mi dají vajíčko,
vyplatím je maličko.*

*Pani kmotra, slyšte chásku,
přicházíme na pomlázku,
opentlené žilky máme,
kdo nám nedá, uhlídáme!
Pani kmotra, nemeškejte
barevná vajíčka dejte.*

*Hody, hody doprovody,
dejte vejce malovaný!
Nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám snese jiný.*

*Hody, hody doprovody,
já jsem malý zajíček,
utíkal jsem podle vody,
nesl košík vajíček.*

*Potkala mě koroptvička,
chtěla jedno červené,
že mi dá lán jetelíčka
a já říkal: Ne, ne, ne.*

*Na remízku mezi poli,
mám já strýčka králíčka,
tomu nosím každým rokem,
malovaná vajíčka.*

*Běží bílý králíček,
v tlapičce má košíček,
v něm barevná vajíčka,
co mu dala slepička.
Koho potká, tomu praví,
že mu přeje štěstí, zdraví,
hezky se naň usměje,
srdíčko mu zahřeje.*

Den Země

Každý rok se 22. duben oslavuje jako mezinárodní den Země. Lidé po celém světě si připomínají svátek naší domovské planety a snaží se nějakým způsobem dát Zemi dárek. Někde se uklízí, někde se sázejí stromy, jinde se budují zahrady.

Naše škola se k některým aktivitám již připojila během března a počátkem dubna. V sobotu 30. března jsme se zapojili do mezinárodního projektu *Hodina Země*,

který upozorňuje na nutnost řešení klimatické změny, a uspořádali již tradiční **lampionový průvod** na Mariánskou skálu. Z vrcholu Mariánské skály jsme sledovali zhasnutí Větruše, neboť město Ústí nad Labem se do kampaně připojilo také. Našeho průvodu se zúčastnilo takřka 100 dětí a dospělých, kterým jsme rozdali klimatické závazky!

Druhou akcí na podporu životního prostředí naší školy a jejího okolí byl opět tradiční **úklid** v rámci celostátní kampaně *Uklidme Česko*. Nečekali jsme po zkušenostech z loňského roku lehkou práci, na-

sazení našich deváťáků a dobrovolníků z nižších ročníků dokázalo ale celé okolí školy uklidit během pouhých 45 minut! Sebrali jsme zhruba půl tuny odpadu, našli také několik nebezpečných kousků a vysvobodili dvě pračky od školního plotu.

Den Země se ale týká nás všech, proto se koncem dubna odehraje vzdělávací část celého období: **pro I. a II. stupeň je připravena řada aktivit**, které přibližují problémy životního prostředí, kladou nové otázky a nacházejí odpovědi, snaží se nám také vysvětlit, jak člověk může přirodě a planetě Zemi pomoci.

Již brzy se tedy dozvíte o naší Zemi nové informace, hned je budete moci použít a budeme rádi, když vám letošní Den Země poskytne návod pro váš život, který by mohl o něco méně měnit celou planetu. Takže nezapomeňte:

π

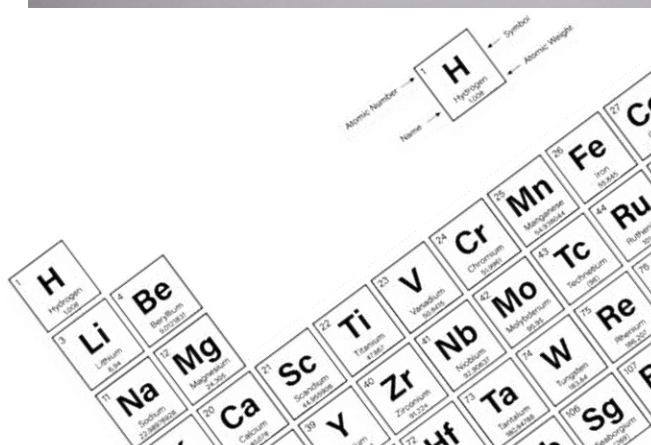
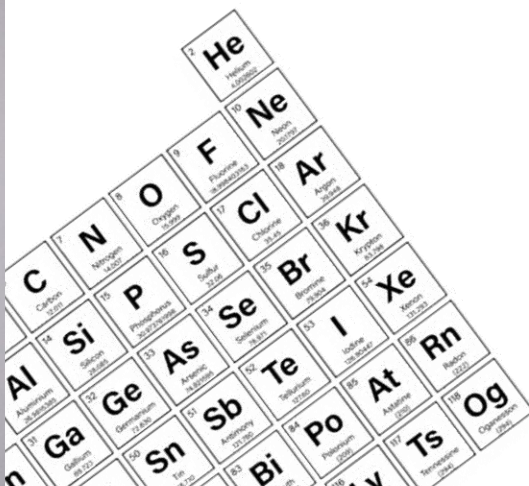
Den Země na Anežce

I. stupeň: 24. dubna

II. stupeň: 25. a 26. dubna (podle ročníku)

Chemie mezi národy

Každý rok se UNESCO dohodne a vyhláší **mezinárodní rok** s nějakým tématem. Loni to byl mezinárodní rok šetrného cestovního ruchu (Čili na dovolenou klidně, ale ne letadlem. Kdo z vás to dodržel, hm?), letos je to – a teď pozor – Mezinárodní rok periodické soustavy prvků! Ano, to je TA věc, co visí v přízemí druhého stupně u učebny chemie a s níž se potkáte právě v učebně chemie v 8. ročníku. Paní učitelka Vondráková vzala teorii, tabulku, český jazyk a společně s žáky vdechla prvkům nový život: z chemických značek poskládali česká přísloví. Děkujeme za řadu povedených kousků žákům druhého stupně!

Autoři kreseb na této stránce:

Tereza Vidličková, 8.A

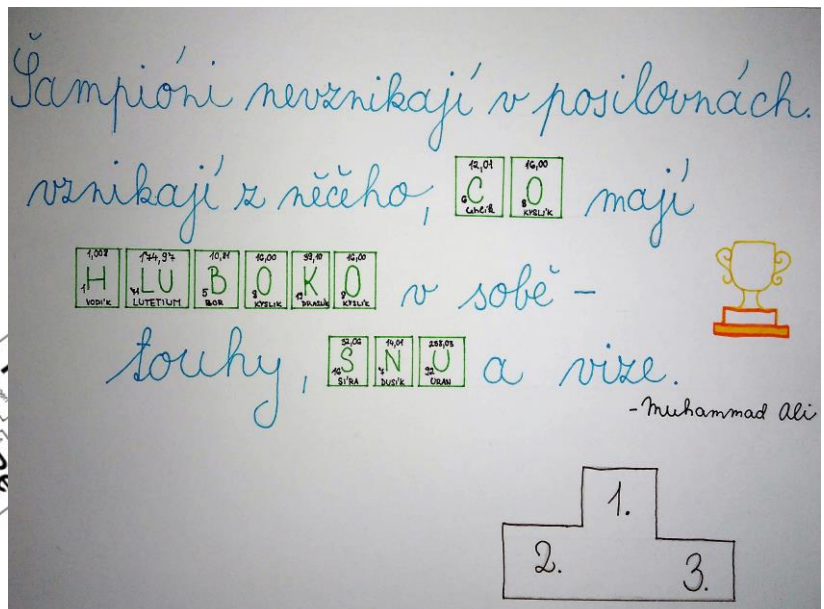
Andrej Kora, 8.D

Autor neuveden

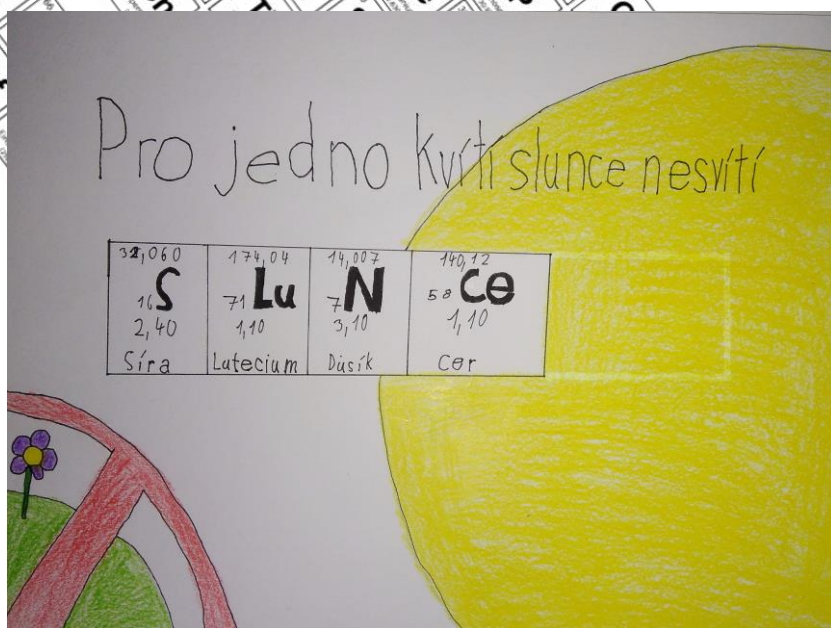
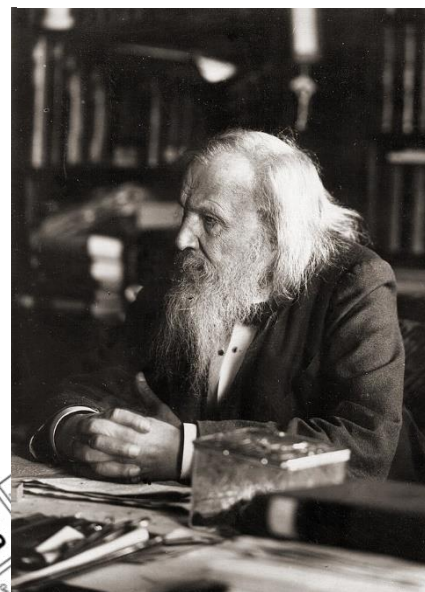
Dmitrij Ivanovič Mendělejev (1834-1907)

Ruský chemik sestavil v roce 1869 první návrh tabulky tehdy známých prvků a vymyslel k tomu i systém. O rok později tabulku vylepšil a přidal i prvky, o nichž se domýšlel, že existují. Řadu z nich objevili vědci ve 20. století a do tabulky je doplnili na místa, která jim předpověděl Mendělejev.

Sepsal na 400 vědeckých prací a také učebnici chemie. Získal řadu ocenění, ale nejcennější – Nobelovu cenu – o jediný hlas nezískal.

Fotografie D. I. Mendělejeva (1907)

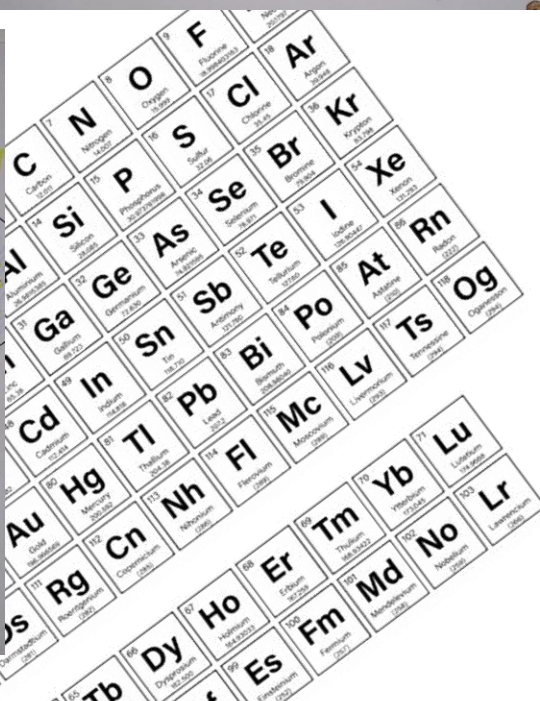
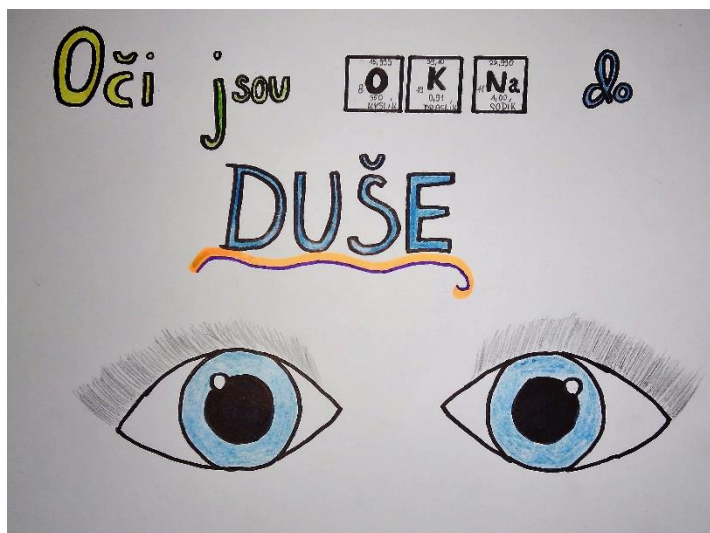

Autoři kreseb na této stránce:

Johana Matějková, 8.A

Ibrahim Sulejmenov, 8.D

Karolína Biedermannová, 8.A

Autoři kreseb na této stránce:

Kateřina Barátová, 8.A

Natálie Bezděková, 8.A

Nikola Pokorná, 8.D

Autor neuveden

Černobyl, smutné memento

Na konci dubna si připomínáme také jedno smutné výročí – dne 26. dubna 1986 došlo v nočních hodinách (konkrétně v 1:23:44 hodin) ke dvěma výbuchům, které zničily nedokončenou jadernou elektrárnu na hranicích Ukrajiny a Běloruska.

Minuty do tragédie

Před spuštěním celé elektrárny se rozhodlo vedení vykonat ještě jeden test, při kterém musel být vypnut bezpečnostní systém, který měl jadernou reakci zastavit. Během 24 hodin od začátku experimentu se ale dostal reaktor do takového stavu, že jakýkoliv pokus o jeho odstavení nemohl být úspěšný. Tyče spuštěné do reaktoru se natolik rozežhály, že se ohnuly a horký kov se přilepil k reaktoru, čímž se reakce ještě zrychlila. V tuto dobu se výkon reaktoru zdvojnásobuje každou vteřinou.

Fotografie reaktoru po výbuchu (z helikoptéry fotil vědec V. Legasov)

Jenže tlak radioaktivní páry je tak veliký, že...po dvou výbuších se odtrhne horní víko o hmotnosti 1 000 tun a tak dojde k dalšímu výbuchu a rozsáhlému požáru. Do ovzduší uniká obrovské množství radioaktivity, která vlivem počasí směřuje nad Švédsko, střední Evropu a také na jih do Bulharska.

Učebna hudby ve městě Pripjat

Pripjať, gorod atomščikov

V prvních hodinách celou havárii řešili jen hasiči, kteří se pokoušeli uhasit požár, to se ovšem nedařilo.

Teprve druhý den jsou z nedalekého města Pripjať evakuováni jeho obyvatelé, kteří na požár koukají celou

dobu z oken svých domů. Zhruba 100 000 lidí bylo během několika hodin odvezeno z města bez majetku a postupně rozvezeno po celém tehdejší Sovětském svazu. Dodnes je možné procházet se po městě a sledovat zbytky domů, školu či zábavní park, kde lidé nechali všechno tak, jak zrovna bylo (např. v hudebně najdete rozházené notové záznamy, ve školce rozložené postýlky atd.) – pochopitelně se speciálním povolením.

Mimochodem, černobylská elektrárna vyráběla elektřinu až do roku 2000, kdy byl odstaven poslední blok.

Svítlící lišky?

I přes nezměrnou tragédii se příroda s radioaktivitou – ta se mezi námi vyskytuje přirozeně – vyrovnala po letech sama. Zvířata byla odchycena a vybita, ale dnes v okolí běžně potkáte třeba losa. Známy *rudý les* byl vypálen po havárii, dnes zde roste divoký les s mnoha zajímavými druhy. Město Pripjať postupně zarůstá a mizí v zeleni... Ať způsobíme přírodě sebevětší katastrofu, nejvíce jejími následky budeme trpět my.

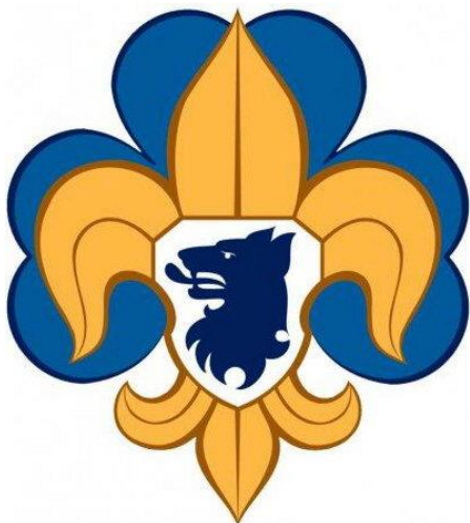

Tzv. Rudý les: po výbuchu vstřebal les plný borovic obrovskou vlnu radiace a takřka ihned zčervenal

π

Skautem jsem a skautem budu

Všechno to začalo jedním letním táborem pro dvacet kluků v Británii v roce 1907. Dnes je skauting s více než 64 000 členy ve více než 2 100 oddílech největším výchovným hnutím pro děti a mladé lidi, pomáhá jim najít jejich místo ve světě a společnosti, pomáhá z nich vychovat zodpovědné občany. Ve světě je více než 50 milionů členů.

Lilie, znak skautů - značí čest, přátelství a psi hlava odkazuje na naši vlast

Skautské projekty mívají různý charakter, jde o akce na krajské, celorepublikové nebo mezinárodní úrovni, jejichž smyslem je nejen se naučit nové věci, rozšířit si obzory, ale také potkávat se s lidmi z celého světa.

Skautská výchovná metoda je ucelený systém, který se snaží vést mladého člověka k osobnímu růstu. Patří sem:

- týmová práce ve skupinách,
- motivace dětí pomocí příběhů,
- pobyt v přírodě s partou kamarádů,
- sebevýchova a seberozvoj,
- postupné přebírání zodpovědnosti.

Důležitým principem skautingu respektování mravních

hodnot a služba společnosti. Základním prostředkem ve skautské výchově je družinový systém. To jsou skupiny s 5 až 7 členy, kde všichni společně pracují, skupinu vede starší a zkušenější skaut či skautka a na ně ještě dohlíží někdo z dospělých.

Během roku se program uskutečňuje na schůzkách v klubovně, o víkendech se vyráží ven do přírody, v létě pak program završí 2-3týdenní tábor.

Naše skautské středisko ŠÍP Neštěmice se člení na oddíly podle věku:

Rověři a rangers 21. oddíl

- kluci a holky nad 15 let; rover je poutník na cestě života, který nikdy nezaváhá pomoci tam, kde je potřeba, pomáhá mladším členům

Skauti a skautky 23. a 24. oddíl

- kluci a holky ve věku 10-15 let, kluci-skauti se dělí do družin Káně, Rysi a Ostříži

Vlčata 25. oddíl

- kluci ve věku 6-10 let

Světlušky 24. oddíl

- holky ve věku 6-10 let

Mravenci 22. oddíl

- naši nejmenší, děti od 4 do 6 let

Robert Baden-Powell, zakladatel skautingu

24. duben

Mezinárodní den skautů a skautek

Slaví se na svátek patrona skautů a skautek – sv. Jiří.

Barbora Vlasáková, 8.C

Co mi skaut dal a vzal? V dětství mi dal příležitost poznat přírodu, naučit mě se s ní sžít a cítit se v ní dobře. Naučil mě samostatnosti a dal mi schopnost poradit si v každé situaci.

Také mi přinesl kamarády, s kterými se setkávám dodnes, a vždy navážeme tam, kde jsme předtím skončili. Mohu se na ně obrátit, i když jsme se několik let neviděli.

V současnosti mi dává dobrý pocit, že svoje zkušenosti a znalosti můžu předávat dál. A hlavně mi umožňuje setkávat se s lidmi, s nimiž je mi dobře.

Věra

Skaut je pro mě skoro všechno, protože mě tam hodně naučili – uzly, nové hry – vneslo mi to do života řád, mnohem více kamarádství. Ale taky mi dává závazky, např. budu se snažit všem pomáhat, budu kamarádký.

Pro mě je to něco, co jsem potřeboval do svého života, proto to doporučuji všem, kteří by chtěli zažít dobrodružství a kamarádství.

David

Je to sice změna v životě, ale podle mě se to určitě vyplatí.

Poznáváte totiž nové lidi, nová místa a hlavně prožíváte spoustu zábavy. Občas se musí udělat i něco, co vás nebaví, ale s fajnovými lidmi se nudit rozhodně nebudete.

Dominik

Skauting je pro mě druhá rodina. Člověk se tu cítí skvěle, má tu spoustu přátel a na každé akci získáte další.

Skauting pro mě znamená hodně! Mám tu nejlepší přátele, fajn lidi a můj vzor. Jsem velmi rád, že tam chodím.

Matěj

Co se dělo v březnu?

Kouzelná noc s Andersenem

V minulém čísle Agnes jsme psali, že se chystá další ročník *Noci s Andersenem*, a vy už jistě víte, kdo to byl Hans Christian Andersen.

Večer 29. března 2019 se naše škola pomocí čar a kouzel proměnila, hned u vchodových dveří jste mohli potkat některé pohádkové bytosti, které přišly přivítat všechny děti. Na ty menší čekala Beruška, Ferda Mravenec, pes Baryk, ti je pak provedli i stezkou odvahy. Ty větší rozdělil moudrý klobouk do čtyř kouzelnických kolejí - určitě je znáte. (No kdo by neznal pana Harryho Pottera a jeho kamarády?)

Agnes se podařilo vyzpovídat některé účastníky z druhého stupně a zjistit tak, jak si večer strávený ve škole užili. 99,9% odpovědí by určitě potěšilo celý kouzelnický sbor, tedy ty, kteří celou akci pro děti připravili. Líbila se všechna stanoviště, úkoly byly zábavné, ale bylo nutné předvést i nějaké znalosti, sportovní výkony, zručnost a vůbec prý nevadilo, že zvítězit mohla pouze jedna kolej - Zmijozel. Největším dobrodružstvím prý bylo spaní ve třídě, i když někteří měli ráno pěkné "kruhy" pod očima.

Bylo - nebylo, tak možná bude ... zase za rok. Co vy na to, pane Andersene?

Patriotismus: Ústí je hustý

Podle minulého čísla Agnes jsme si vzali příklad z článků o Ústí a dali jsme dohromady tematický den pro žáky osmého ročníku. Postupně jsme prošli historií ústeckého přístavu a průmyslu, připomněli si slavné značky a krásnou architekturu a také oživilí spolkový život v Ústí. V každém zastavení jsme žákům připravili jednu aktivitu. I v dalších letech se můžeme historicky rozvíjet.

π

Kraslice pro vás

Připravili jsme pro vás tři kraslice a jednoho velikonočního zajíčka. Můžete je vybarvit! ☺

